

սաստիկ ուռելու յատկութիւն ունի: Քիչ մը բանջարի հոյզ կամ նոյնպէս քիչ մը կարմիր (carmin) և անուշնիւս փամար՝ քիչ մ'ալ քաղցրանիւթ (glucose) ու ղգալ մը ևս օշարակ՝ զգայախարութեան համար, կը պատրաստուի հաղարջի պաղպաղակ մը՝ աւելի համեղ քան բուն հաղարջէ շինուածը: Դեռ ուրիշ շատ մը յառաջադիմութիւններ ալ կան: Ոմանք Անգղիայէն նարնջի բանդակ (marmelade) բերել կուտան: Անգղիացի քաղցրագործներ յաջողած են նարնջի համ ու երեկոյթ տալու շաղգամի բանդակին:

Ինչպիսի՜ ճաշ է մենք դեռ ամէն բան չըսինք. ուտելիք վաճառողներուն ետեք կան ուրիշ խարդախողներ: Ասոնք կը ջանան խաբելու զառաջինները որոնք ժողովուրդը կը խաբեն: Խաբողները խաբելու արուեստ մը կայ: Օրինակի համար, մենք ըսինք կարագը հրուկէ (rocou) կը շինեն, ինչ է հրուկը: Գունաւորիչ նիւթ մը՝ կը պատասխանէ գիտութիւնը, հանուած հրկեւելի (bixarellana) պտուղներէն, իսկ առուտորի մէջ վաճառուած հրուկը՝ ուսկից կարագ կը շինեն: Կաւարքար (ocre), այլոք մը՝ երջասպ (colcothar) և ծեծուած աղիւս: Եւ այն գետնախնձորի փեղովը՝ խիստ ստէպ գործածուած խարդախողներէն: Երանի թէ մենք ուրիշ անուանց ներքեւ չկլլէինք այդ անվնաս ուտելին: Բայց փեկուղին վրայ կ'աւելցնեն կաւիճ, գած, կաւային ալապատորի փոշի և նոյն իսկ ծխափողահոգ:

Աշխատանքի կամ ճարտարարուեստից այս բոլոր արտադրութիւններն մարսելու համար՝ գաւաթ մը սուրճ կ'ուզէ: Ահաւասիկ լուծելու նոր խնդիր մ'ալ:

Ամեն ոք գիտէ որ ֆաղդիոյ մէջ սուրճը անբաժան է ճղերդէն (chicorée): Ներքեմ անոր մէջ կը դրուի նաև գետնախնձորի, ցորենի, մարացորենի, գարիի, վարսակի, սոսիպղինի, ճակնդեղի փեկուղիներ: Բայց, հարկ է գիտնալ որ սուրճ շինելու արուեստին մէջ Անգղիացիք զմեզ գերազանցեցն են:

Գեղարանի օրագիրը մը կը նշանագրէ,

գործածուած նիւթոց մէջ հետեւեալն. սևամեղր (caramel), կարմիր հող, կաղնափոշի, մակոնափայտի (acajou) սղոցուք, ձիու լիարդ փուռի մէջ եփած:

Այս վերջի երկու գիւտերն մեծ պատիւ կ'ընեն զանոնք հնարողին երևակայութեանը: Հաւաք բժիշկը՝ Լոնտոնայէն, ճննած է երեսուն և չորս սուրճի նմոշներ. անոնց երեք հատին մէջ միայն զուտ սուրճ կար: Մնացեալ երեսուն և մէկ սուրճին համեմատութիւնը կը փոփոխուէր կէսէն սկսեալ մինչև անոր մէկ հինգերորդը:

Դ. ԿՈՇԷՆ, Խորդախութեմեր և քաղաքագետ տալիս աշխատանոց:

ԴԱՍՏԻԱՐԱՎԱԿԱՆ

ԶՐՈՅՑՆԵՐ Ն. ԹՈՄՍԱԶԶԷՆՅԱՆ

(Շար. տե՛ս էջ 331)

33. — Մարգարայն հոգինքը այլոց սրտի չարութեան չեն կարող հաւատալ, զուրիշը խառնաժողով չեն զատապարտեր: Ո՛չ թէ չեն տեսներ, այլ միևնույն ատեն դիմացինին չըմեղանքն ալ ի նկատի կ'առնուն:

34. — Տեսակ մը ճարտասանութիւն՝ խարուիլ, տեսակ մը տրամաբանութիւն՝ խարդախել, տեսակ մը բարոյական՝ խախտել, տեսակ մը անձին իրաւունք՝ խաբել կը սորվեցնէ:

35. — Իրենք զիրենք խոհական և նոյն իսկ պարկեշտ մարդ կարծեցնող անձերէ ոմանք, բարեկամութիւնը՝ մանուկներու, սէրը՝ հասակակիցներու, անկեղծութիւնը՝ տիմարներու, կրօնական հաւատքը՝ կնիկներու յարմար կը տեսնեն¹:

1. Թոմասզէյ, այս բացատրութեամբ կ'ուզէ ակնարկել զարուս սկեպտիկ և նախապաշարեալ զազափարակնով անձերը:

36. — Դաստիարակութիւնը կ'ուսուցուն հայրենի տան մէջ և ո՛չ թէ դպրոցաց մէջ, եկեղեցւոյ մէջ և ո՛չ թէ հրապարակի վրայ, մշակութեան դաշտերու և ո՛չ թէ դատաստանարաններու մէջ, խօսուած բարբառով և ո՛չ թէ գրուած խօսքերով:

37. — Ձար սիրտ չունենալու և բարի սիրտ ունենալու մէջ մեծ խտրի կայ:

38. — Վեհ տաճարի մը տեսքը մտքերնիս կը բերէ հոն աղօթած և Աստուծոյ վրայ յայտով վախճանած մարդերու բազմութիւնը. զեղեցիկ երկրի մը տեսքը յիշեցնել կու տայ դարերէ ի վեր հոն թափուած և ոռոգուած քրտինքներն և արտասուքը. տէրութեան մը հարստութիւնը մտաբերել կու տայ տառապանքներու բազմութիւն և վայելողներուն սակաւութիւնը:

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ՄՏԱԶԴԵՑՈՒԹԻՒՆ

(Հար. ա՛ն Բաճ. 1916 էջ 309)

ՅՈՒՆԻՍ

6. — Ոչ ոք գերի եթէ ոչ նախ յանձնէ:

6. — Մեղաւոր ի վարդէ ժողովէ փուշ. արդարն ի տատակէ ծաղիկ քրնքուշ:

8. — Տրտմութիւն չար է երբ ծանրացուցանէ զթիս հոգոյն և զթոխչան արգելու:

9. — Օձ առ ոտս շուշանի նուաղի, և սատանայ առ ոտս կուսութեան:

16. — Դիւրին է զգուշանալ տապոյ և ցրտոյ, այլ ոչ յեղեղուկ օդոյ. այսպէս դիւրին է խորշել ի չարէ կամ ի բարոյ՝ այլ ի կեղծաւորէ ոչ:

20. — Զմեծութիւն անձին ուսուցանէ փոքրկութիւն:

21. — Խոռովէր կոյսն ի ձայնէ հրեշտակին, Բանն Աստուած հեղեալ որպէս զիւզ հանդարտեաց:

22. — Թռչուն՝ ուստի և արձակիցի՝ գտանէ գերկինս իւր:

24. — Այնչափ երջանիկ է ոք՝ որ չափ հզօր պաշտպանս ունիցի, որպէս զԱստուած և զգիտակցութիւն:

ՅՈՒԼԻՍ

5. — Տգիտութիւն խաւար է, անասու գութիւն խաւար ընդ աղօտ:

7. — Ամենայն հիւանդութիւնը առուր են, իսկ մահ ծով է. նոքա շաւիղը՝ սա հրապարակ:

13. — Սիրտ տրտում նման զգաթին Դեղէնի անհաղորդ կայ ի բնութենէ մերձակայիցն:

14. — Ժարտարագործ ի քանդակս է դուռն մահու. և բազում հանճարեղ բանք ի նմա:

14. — Անստուգութեան բազում են զիտելիք քան յայտնութեան:

16. — Ձիւր ոք տնանկ քան զտժգոհ, ոչ ոք մեծատուն քան զզոհ:

19. — Երեակայութիւն՝ յոյս արձակ երասան:

20. — Վնար ոչ հնչէ անլար, և սիրտ ալիր:

20. — Իմաստուն է որ իմաստնոց պատկառ կայ:

27. — Սէր որպէս եթեր նուրբ, յամենայն մասունս սրտի ծաւալի:

Հ. Ղ. ԱԼԵԽՆ